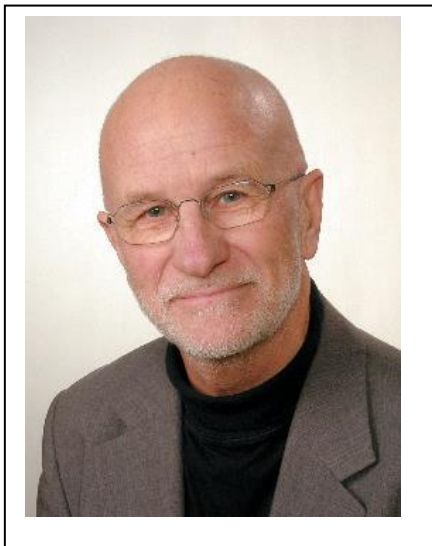

"Försvarsministern fixade min permis"

av Göran Sonmark, teckn. Anita Stjernström

Bosse Larsson, infödd Västerhaningebo, uppvuxen på Vålsta Vret, revymakare, folkdansare och TV-producent, letar bland sina minnen. Vi träffar honom i hans moderna hus på den gamla familjetomten. Och Bosse berättar villigt och livfullt:

Jag kommer faktiskt ihåg när min lillasyster föddes! Jag var 2 ½ år. Det beror nog på att barnmorskan efter förlossningen hemma lade henne i min spjålsäng. Någon lyfte upp mig. Jag såg ett stort bylte och ett skrikande gap..... Och hon fick ligga i m i i i n säng..!!!

Jag protesterade vilt!!! Jag minns också att vi tog in dahlror från trädgården till mamma.

Julaftonen det året kom jultomten. Alla var förvånade över att jag vågade sitta i hans knä. Någon frågade vad jag tyckte om jultomten. "Det är Ville", sa jag. Jag hade känt igen farbror Ville, vilket förklarade mitt mod. Min farfar hette Lars Erik Larsson och kom till Vålsta från Grödinge 1896. Han var smed men försörjde sin familj på sitt lilla jordbruk. Den magra jorden lämpade sig för potatisodling. En gång under första världskriget slog böndernas skördar fel. Men farfar hade gott om potatis. Han lastade sin kärra full, åkte in till Stockholm och sålde potatis för 1 kr kilot. Han tjänade en förmögenhet, 1 kr var mycket pengar på den tiden.

- Ni bor i en trakt full med fornlämningar?

- Ja, strandlinjen av Litorinahavet gick under någon period i höjd med gröna huset därnere, mitt föräldrahem. Farfar och pappa hittade flintskärvar och verktyg i jorden. Jag har en stenxyxa som är drygt 7000 år.

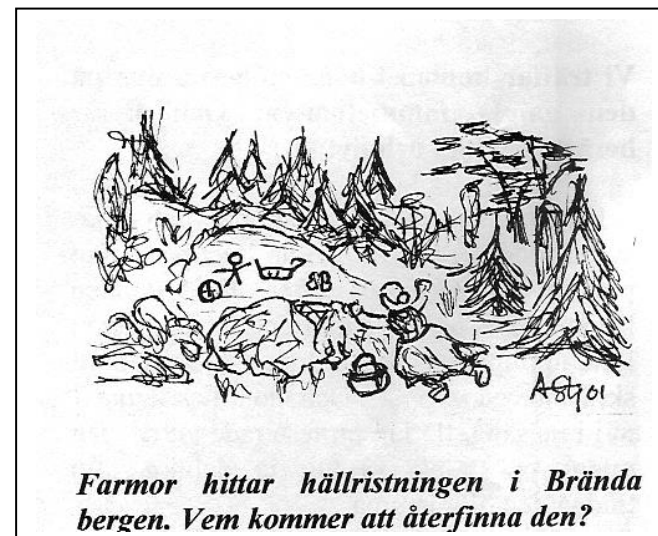
Se här! Ta på den och känn tidens vingslag. Det var då de första jägarna och fiskarna drog omkring på Södertörn. Kanske hade de en tillfällig boplats här vid strandkanten.

- Det satte pojkfantasin i rörelse?

- Ja det var spännande berättelser. Rektor Nilsson på folkhögskolan var här och gjorde geologiska undersökningar. Jag kommer ihåg hans knäbyxor och lindade ben, som man hade på den tiden. Samtidigt lärde jag känna hans son Bosse. Han var jämnårig med mig.

En annan gång, det var på 20-talet,

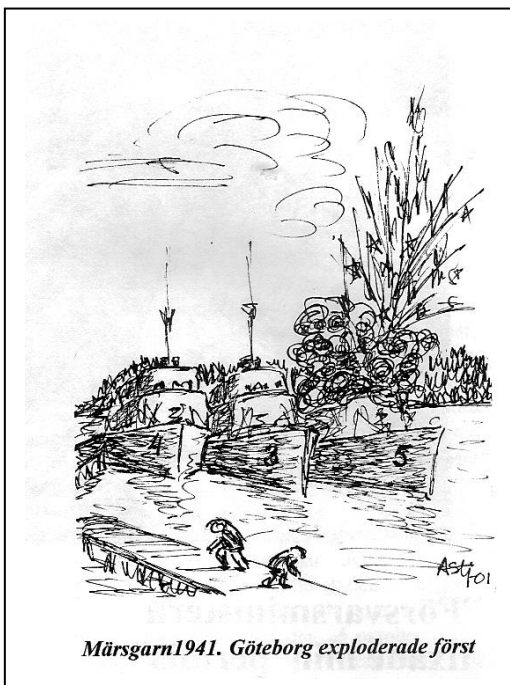
hittade min farmor en hällristning, när hon plockade bär i "brända bergen". Hon skulle uppför en slänt, grep tag i en buske och råkade riva bort en del av mosslagret. Under fanns en häll med en massa tecken. Hon berättade om fyndet när hon kom hem, men ingen brydde sig om att söka upp platsen just då. Senare har både vi och experter flera gånger letat efter stället utan att hitta det.

Farmor hittar hällristningen i Brända bergen. Vem kommer att återfinna den?

- Du gick i skolan i Västerhaninge?

- Jag gick 6 år i Kyrkskolan. Ett minne från den tiden är särskilt starkt. Det var under kriget, närmare bestämt den 17 september 1941, då de svenska jagarna Göteborg, Klas Horn och Klas Uggle sprängdes i luften på Hårsfjärden. När jag gick till skolan den morgonen mötte jag flottisten Bertil Lindoff, som var på väg till sin fästmö, som bodde på övervåningen i vårt hus. Han hade fått permis. Strax före kl. 10 hörde vi i klassrummet den första smällen. Efter några minuter kom nya detonationer. Vi såg väldiga rökmoln stiga upp på himlen. Senare fick vi veta vad som hänt genom radionyheter.

Märsgarn 1941. Göteborg exploderade först

Jag förstod att vår flottist haft tur. Tur hade också min farbror Ivar, som var civilanställd på Märsgarn. Han stod och pratade med fartygschefen på Göteborg en kort stund före första explosionen, men lämnade fartyget och hade just kommit in i snickeriverkstaden då det small. Hela dörren trycktes in, men han skadades inte. Kaptenen däremot flög i luften.

- Skolgången på den tiden brukade avslutas med att man gick och läste?

- Ja, vi gick för prosten David Froste. Jag kommer ihåg hans djupa röst. Som framstående bassångare hade han haft att välja mellan en sångarkarriär

och prästyrket.

- Men en bra röst behövdes väl också i kyrkan?

- Ja, den fyllde verkligen rummet. Men han var också intressant att lyssna på. Han berättade om sitt liv, en liten bit varje gång. Det var som en följetong. Vi blev så nyfikna, så vi måste gå dit för att höra fortsättningen.

- En smart pedagogik, med andra ord! Efter confirmationen på den tiden ansågs de flesta mogna för yrkeslivet. Hur försörjde du dig?

- Jag fick jobb på Stockholms Stads Fastighetskontor som vaktmästare och som kontorist och tekniker vid inmätning av gator och vägar.

- Och på fritiden var du med i ett gäng som satte upp revyer?

- Ja, jag började faktiskt redan när jag var 15 år. Mina kusiner Rune Bjerkesjö och Sven Uno Pamberg drog igång detta. Vi engagerade musikerna Tord och Curt Edman och Lasse Olsson. Andra förmågor var också med t.ex. Sten Andrae och Fjalar Clemens. Vi skrev nyårsrevyer.

- Vad handlade de om?

- Vi drev med makthavarna. Och hade väldigt roligt själva.

- Var uppträdde ni?

- På Bygdegården och i Tingshuset i Västerhaninge, men också i grannkommunerna bl. a. Sorunda.

- Tydligen hade ni nu etablerat er lokalt i underhållningsbranschen?

- I någon mån, men vi följde också vad som hände i den stora nöjesvärlden.

1952, under Snoddasfeberns dagar, fick vi när det turnerande Snoddasgänget var i Stockholm, idén att bjuda ut dem till Håga dansbana en kväll. Jag ringde managern Torsten Adenby. Jodå, det skulle gå bra, om vi kunde ta följande tisdagskväll mellan kl. 7 och 9, den enda tid som fanns ledig. Det skulle kosta 700 kr kontant. Vi slog till, men det var ett djärvt tilltag. Skulle vi få ihop 700 kr? När vi öppnade grindarna kl. 6 på tisdagskvällen hade inte en käft kommit! Det gick en kvart.... Ingen syntes. Efter en halvtimme hade några få kommit. Vi hade fått in lite slantar men det var långt till 700.

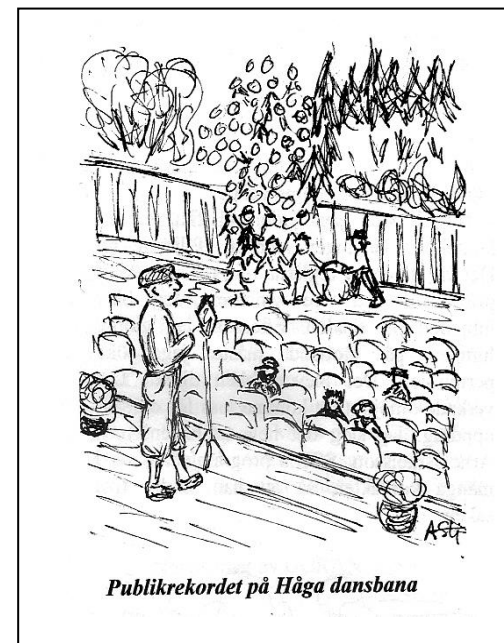
"Spring och ring din farsa, och fråga om han kan fixa 700

kontant", sa några till mig. Jag gav mig iväg, men hade bara hunnit en

bit upp mot järnvägsbron, när jag mötte en hord människor. De kom från sina jobb som hade slutat kl. 6 och skulle nu till dansbanan. Från alla håll började folk strömma till. Det blev publikrekord. Över 1500 personer kom till Håga dansbana den kvällen. Vi hade klarat kalaset!

- Ni hade kul i revygänget ?

- Vi trivdes väldigt bra tillsammans, för vi tyckte alla om att spela, sjunga och spexa. Men vår tillvaro var inte utan små inbördes skämt, som den gången mina kompisar i hemlighet anmälde mig till SSU:s amatörsångtävling i Stockholm. Det var till 1953 års distriktstävling. När jag fick kallelsen protesterade jag. Men de lyckades övertala mig att ställa upp och skjutsade mig i bil till Stadshuset tävlingsdagen. Jag vann faktiskt distriktsuttagningen och senare också riksfinalen.

Publikrekordet på Håga dansbana

- Och därmed var du upptäckt ?
- Njaae! Men jag hade väl fått en del kontakter. Tävlingen återkom följande år. Det var då enligt reglerna min tur att dela ut priset till den nye vinnaren. Jag blev inbjuden till finalen. Eftersom jag gjorde lumpen på Gotland måste jag söka permission. Det blev nobben direkt. Det verkade omöjligt att komma loss för ett sånt uppdrag. Jag slog det hela ur hågen, men Arne Israelsson, SSU:s

programledare med många kontakter, sa att han skulle fixa saken.

Några dagar senare låg jag på skjutbanan, då en jeep körde fram. Någon ropade efter värnpliktige Larsson. "Du ska följa med här. Du ska till kompaniexpeditionen. Du ska åka till Stockholm!". Jag blev skakis. Hade det hänt något hemma!? Hämtad med jeep! Det måste vara allvarligt!! Efter en stund stod jag inför kompanichefen: "Det har kommit order från regementschefen att värnpliktige Larsson ska till Stockholm. Försvarsministern har ringt. Det är någon dj-a

tillställning Larsson ska va med i. Här är flygbiljetten!". Jag förstod! Arne hade verkligen använt sina kontakter och ringt direkt till försvarsminister Torsten Nilsson.

-I mitten på 50-talet kom TV:n till Sverige. Hur kom du i kontakt med det nya mediet?

- Det var genom Hylands program Stora famnen 1958. Jag fanns bland åhörarna en kväll på Cirkus. Min ankomst var sen. Jag kom in under uppvärmningen just då Hyland frågade publiken, om det var någon som kunde sjunga. "Jag kan" skrek en man i bänkraden bredvid mig och reste sig i sin fulla längd, varvid jag missade min sittplats och knuffades ner på golvet. Hyland var framme och drog upp mig och frågade samtidigt om jag kunde sjunga. "Ja det kan jag väl", sa jag. Och så blev det uttagning direkt till en

minioperett "Storhertiginnan av Hälsingland" skriven av Hasse Alfredsson. Den skulle övas in på 20 minuter. Jag skulle spela en zigenarbaron och lägga mig ut för den vackra storhertiginnan, vilket förstås gjorde mig till storhertigens rival. Det kunde bara sluta i duell. Klädd i vit uniform med revbensspjäll, guldgaloner och rotborstar på axelklaffarna stod jag inför min svartsjuka motståndare i slutscenen. Vi hade tränat fäktningen under repetitionen och jag hade lärt mig hur man drar värjan ur slidan. Det jag inte visste var, att man kunde låsa fast den. Regissören Hans Lagerkvist hade i smyg viskat till min motståndare att han skulle låsa fast min värja. Så när sennena svallade i slutscenen och utmaningen kom, stod jag där och ryckte förtvivlat i värjan, medan storhertigen svingade sin, vilt huggande i luften åt höger och vänster för att skrämma mig till underkastelse, allt under publikens jubel. Scenen blev mycket bättre än den var tänkt att bli.

- Du hade nu fått en större publik än på scenerna i bygdegårdarna. Hur kändes det?

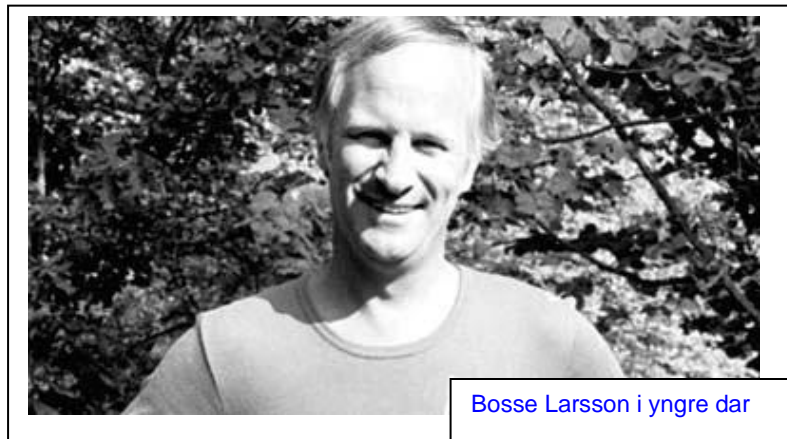
- Egentligen förstod jag inte vad som hänt. Vi åkte några stycken till Södertälje dagen efter för att gå på krogen. Vi blev igenkända och omringade av folk, som ville ha min autograf!

- Och din karriär mädde bra av detta?

- Jag åkte till Gaza som FN-soldat ett halvår. När jag kom tillbaka, sökte jag jobb på TV och fick ett som assistent och kameraman.

- Du fick lära dig allt från grunden.

- Ja, det var nyttigt med tanke på att jag senare skulle stå framför kameran som aktör och programledare.

Bosse Larsson i yngre dar

- Ditt första program som TV-producent var Nygammalt 1971. Men dessförinnan hade du lett ett program som hette Gammeldans från Högloftet. Det slog väl ut.

- Ja, jag ville använda erfarenheterna till att göra ett estradprogram på Cirkus med hjälp av Bröderna Lindqvist, allsång och en kör från Ånge.

- Framgången med Nygammalt gav dig sen idén att gå vidare med Allsång på Skansen.

- Ja, det blev en långkörare som jag höll på med ända till 1993, då Lasse Berghagen tog över.

- Men du gick inte i pension!

- Nej jag håller i gång fortfarande. Jag har en del jobb som konferencier och allsångsledare på olika ställen i landet. Till hösten blir det dessutom en 40-dagars turné med orkester.

- Och så har du ert nya hus på Gotland att pyssla med, ett nybyggt stenhus i gammal gotländsk stil, har jag hört.

- Tillverkat av en skicklig byggmästare med verklig pietet inför den gamla bondekulturen!

- Det passar dig!

- Ja verkligen!

- En slutfråga, som kanske många vill ställa: Varifrån har du fått din lust och talang att sjunga, spela och underhålla?

- Musikaliteten finns på min mors sida. Hon älskade att uppträda och sjunga.

- Och för dig har sången och scenen format ditt liv. Du har sökt människor och publik. Två gånger har du dessutom varit i FN-tjänst. Det ger många minnen.

- Ja livet har varit, och är, spännande. Men samtidigt har jag satt värde på en fast punkt i tillvaron. Jag är särskilt tacksam över att jag kunnat stanna kvar på Välsta Vret, där jag vuxit upp.

Artikelförfattaren Göran Sonmark i samtal med Bosse Larsson på Välsta Vret

Denna artikel är tidigare publicerad
i Gillets medlemsblad
**GLIMTAR FRÅN
HANINGEBYGDEN (3/2001)**